

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๒๔

การเขียนบทความ

ยศ - ชื่อ - สกุล ร.อ.หญิง นภัส มณีน้อย สัมนนาที่ ๒ หมายเลข ๐๒๐๖

ชื่อเรื่อง สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึง คุณลักษณะความเป็นผู้นำของ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในประเด็นของ ความมุ่งมั่นในงาน และการมีพลัง รวมทั้งการนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษา พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระองค์มาประยุกต์ใช้

“I do not want you to be only a Doctor, but I also want you to be a Man” “ฉันไม่ต้องการให้เธอเป็นหมอเท่านั้น แต่ฉันต้องการให้เธอเป็นคนด้วย” (งานคุณธรรมและจริยธรรม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๔: ๕) ประโยคนี้เป็นประโยคที่แพทย์ทุกคนยึดมั่นปฏิบัติ ซึ่งเป็นพระราชดำรัสของบุคคลที่มีความสำคัญมากทางการแพทย์ของไทย เป็นผู้ที่ทรงได้รับการเทิดทูนและถวายพระสมัญญาว่า “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันและการสาธารณสุขของไทย” นั่นคือ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเป็นหิตานุหิตประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างไร้พหุโทษ โดยเฉพาะในด้านการแพทย์และการสาธารณสุข จึงมีประโยชน์มากที่จะศึกษาและวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งคุณลักษณะของความเป็นผู้นำของท่านที่โดดเด่นคือ ความมุ่งมั่นในงาน และการมีพลัง สมควรที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานต่อไป

คุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ที่โดดเด่นประการแรก คือ ความมุ่งมั่นในงาน พระองค์ทรงมีความสนพระทัยในวงการแพทย์ ซึ่งปรากฏเด่นชัดขึ้นเมื่อครั้งทรงเสด็จทอดพระเนตรโรงพยาบาลศิริราชและโรงเรียนราชแพทยาลัย ซึ่งในขณะนั้นยังถือว่าล้าหลังมาก พระองค์ทรงตัดสินใจพระทัยกราบบังคมทูลลาออกจากราชการทหารเรือและเสด็จออกจากกรุงเทพฯ ในวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๔ เพื่อไปศึกษาวิชาการแพทย์ด้วยพระองค์เองอย่างจริงจัง โดยมีรับสั่งถึงการตัดสินใจพระทัยครั้งนี้กับพลตรีพระศักดาพลรักษ์ นายทหารคนสนิท ว่า “ฉันจะไปเรียนหมอละ เพราะว่าเป็นวิชาที่สนุกดี เรามีโอกาสได้รักษาคนได้ทั้งคนจน คนมั่งมี และเจ้านายต่างๆ ได้เต็มที หมอทำกุศลในการรักษาพยาบาลได้ดี” (มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก, ออนไลน์, ๒๕๕๗) ซึ่งการตัดสินใจครั้งนี้ นับเป็นความเคลื่อนไหวครั้งสำคัญ เนื่องจากไม่เคยมีสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์ใดศึกษาวิชาแพทย์มาก่อนเลยในประวัติศาสตร์ไทย พระองค์ทรงมีความมุ่งมั่นในการศึกษาวิชาแพทย์ จนสำเร็จการศึกษา ได้ปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมระดับ Cum Laude แม้จะทรงพระประชวรเรื้อรัง เพื่อที่จะได้นำความรู้มาพัฒนางานด้านสาธารณสุขของประเทศไทย ทรงมีพระราชดำริอย่างแรงกล้าว่า “...ถ้าฉันจะทำเกี่ยวข้องกับโรงเรียนแพทย์อีกต่อไปแล้ว ควรอย่างยิ่งที่ฉันจะ

เรียนให้ได้จบหลักสูตรแพทย์ ในระหว่างสองปีที่อยู่ในกรุงเทพฯ ฉันรู้สึกตัวว่าฉันยังเป็นรองอยู่มาก" (มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก, ออนไลน์, ๒๕๕๗)

คุณลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของ สมเด็จพระบรมราชชนก คือ การมีพลัง นับตั้งแต่พระองค์ทรงตัดสินใจเสด็จไปศึกษาวิชาแพทย์เป็นต้นมา แม้ขณะประทับอยู่ต่างประเทศ พระองค์ก็ได้ทรงพยายามหาทางช่วยปรับปรุงการแพทย์ไทยไปด้วย เท่าที่จะทรงทำได้ โดยทรงเน้นการพัฒนาการศึกษาแพทย์ก่อนเป็นสำคัญ เช่น การพระราชทานทุนส่วนพระองค์ให้นักเรียนแพทย์ไปศึกษาต่างประเทศ ตลอดจนทรงเอาพระทัยใส่วางแผนการศึกษา ดูแลเรื่องความเป็นอยู่ต่างๆ และทรงติดตามผลการศึกษานักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ทรงเป็นองค์ผู้แทนรัฐบาลในการเจรจาความร่วมมือกับมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาวิชาแพทย์ของไทย นอกจากเรื่องการศึกษาและโรงเรียนแพทย์แล้ว พระองค์ยังทรงเห็นความสำคัญของการพัฒนางานพยาบาลให้ก้าวหน้าไปพร้อมๆ กันด้วย หลังจากที่พระองค์เสด็จกลับมาถึงประเทศไทย พระองค์ยังคงดำเนินพระราชกรณียกิจทางการแพทย์ต่อไป แม้จะมีอุปสรรคเนื่องด้วยฐานันดรศักดิ์ของพระองค์ ทำให้ไม่สามารถเป็นแพทย์สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดประชาชนได้ พระองค์ทรงนึกถึงโรงพยาบาลอีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกลเมืองหลวง และดำเนินงานโดยชาวต่างประเทศ ซึ่งน่าจะเป็นที่ที่ทรงสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่ขัดราชประเพณี นั่นคือ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงมีพระจริยวัตรที่งดงาม เป็นที่เคารพรักของเหล่าผู้ป่วยที่เรียกพระองค์ตามลักษณะพระวรกายว่า "หมอน้อย" หรือบางคนก็เรียก "หมอเจ้าฟ้า"

จากพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของ สมเด็จพระบรมราชชนก พระองค์ทรงมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดี ที่เราสามารถยึดถือและนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับพระองค์ท่าน กล่าวคือ เรื่องของความมุ่งมั่นในงาน เมื่อเราได้ตัดสินใจลงไปแล้วว่าสิ่งใดที่ตนเองได้กระทำให้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็จะต้องมีความมุ่งมั่น เพียรพยายาม ที่จะกระทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะถูกท้าทายจากอุปสรรคใดๆ ก็ตาม โดยต้องมีคุณธรรมประจำกาย วาจาใจ คือ พละ ๕ ได้แก่ ศรัทธาหรือความเชื่อ วิริยะหรือความเพียร สติหรือความระลึกได้ สมาธิหรือความตั้งใจมั่น และปัญญาหรือความรู้ ส่วนในเรื่องของการมีพลังนั้น เราควรต้องมีความกระตือรือร้นในการริเริ่มสร้างสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ สามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคอยคำสั่ง สามารถแสดงความคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้น หรือเจริญขึ้นได้ด้วยตนเอง รวมทั้งต้องมีพลังใจและพลังกายที่เข้มแข็ง โดยมุ่งทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ มีใจจดจ่อในงานดี เอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไม่หวั่นต่อความยากลำบาก และพากเพียรอดทนทำงานนั้นต่อไปจนสำเร็จ

จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่สมเด็จพระบรมราชชนก ทรงงานด้านการแพทย์นั้น พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างที่ดี ทรงอุทิศกำลังพระวรกายและพระหฤทัย ตลอดจนทรัพย์สินส่วนพระองค์ เพื่อการแพทย์ไทยอย่างมากมาย พระองค์ทรงมีคุณลักษณะของผู้นำที่ดี ไม่ว่าจะเป็นความมุ่งมั่นในงาน ทรงพระวิริยะอุตสาหะเสด็จไปศึกษาวิชาการแพทย์ที่สหรัฐอเมริกา จนสำเร็จการศึกษาแม้จะทรงพระประชวรเรื้อรัง รวมทั้งพระองค์ยังทรงมีพลัง ทรงปรับปรุงการแพทย์ไทย ทรงพัฒนาการศึกษาแพทย์และงานพยาบาล ซึ่งคุณลักษณะของความเป็นผู้นำทั้งสองประการนี้ เราควรนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านความมุ่งมั่นในงาน โดย

มุ่งมั่นที่จะกระทำสิ่งที่ได้ตัดสินใจแล้วว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ให้สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะถูกทำลายจากอุปสรรคใดๆ ส่วนด้านการมีพลัง เราควรต้องมีความกระตือรือร้นในการริเริ่ม สร้างสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร รวมทั้งต้องมีพลังใจและพลังกายที่เข้มแข็ง ในการทำงานให้สำเร็จ ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมาก ที่เราควรจะศึกษาถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งยึดถือพระราชปณิธานของพระองค์ที่ว่า “ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ลาภ ทรัพย์ และเกียรติยศจะตกมาแก่ท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งวิชาชีพไว้ให้บริสุทธิ์” (งานคุณธรรมและจริยธรรม คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๔: ๘) ไว้เป็นที่มั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

บรรณานุกรม

- งานคุณธรรมและจริยธรรม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. คำสอนของสมเด็จพระ
บรมราชชนก. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล,
๒๕๕๔.
มหาวิทยาลัยมหิดล. เทิดพระนาม มหิดล. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน),
๒๕๕๒.
มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก. “จากเจ้าฟ้าทหารเรือสู่การแพทย์.”
[ออนไลน์]. ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก: [Http://www.princemahidolfoundation.com/education/doctor.html](http://www.princemahidolfoundation.com/education/doctor.html) [๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗]
มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก. “สมเด็จพระบรมราชชนกกับการ
พัฒนาการศึกษาแพทย์ไทย.” [ออนไลน์]. ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก: [Http://www.princemahidolfoundation.com/education/education.html](http://www.princemahidolfoundation.com/education/education.html) [๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗]
โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. ความเป็นผู้นำ นพ.๑๑๐๑. กรุงเทพฯ: โรงเรียน
นายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, ๒๕๕๕.
-